

Finansdepartementet

Uppdrag till Statskontoret att analysera kommuners och regioners konsekvensanalyser vid större investeringar och verksamhetsförändringar

Regeringens beslut

Regeringen ger Statskontoret i uppdrag att

- kartlägga i vilken utsträckning kommuner och regioner tar fram konsekvensanalyser vid fullmäktigebeslut om större investeringar eller omfattande förändringar i verksamheten,
- beskriva vilken typ av konsekvenser som utreds och i vilken omfattning,
- analysera behovet av förbättrade konsekvensanalyser och vid behov föreslå åtgärder som kan förbättra dessa, samt
- bedöma om det finns behov av författningsändringar.

Statskontoret ska vid genomförandet av uppdraget inhämta synpunkter och erfarenheter från ett urval av kommuner och regioner, Sveriges Kommuner och Regioner, Kommuninvest och SmåKom.

Statskontoret ska senast den 16 oktober 2027 redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Finansdepartementet).

Bakgrund

Kommuner och regioner har stor frihet att själva planera, prioritera och genomföra investeringar inom sina ansvarsområden. De har även ett betydande utrymme att organisera sin verksamhet, och de ansvarar för de olika verksamheternas resultat, kvalitet och innehåll. Såväl investeringar som verksamhetsförändringar ska hanteras så att de är förenliga med balanskravet

och kravet på god ekonomisk hushållning enligt 11 kap. kommunallagen (2017:725), i det följande förkortad KL.

Fullmäktige beslutar enligt 5 kap. 1 § KL i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen eller regionen, däribland beslut om budgeten och andra viktiga ekonomiska frågor. Beträffande helägda kommunala bolag ska fullmäktige enligt 10 kap. 3 § KL bl.a. se till att det i bolagsordningen anges att fullmäktige får ta ställning till beslut som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Detsamma gäller enligt 10 kap. 4 § KL i rimlig omfattning även för delägda kommunala bolag. Innan ett ärende avgörs av fullmäktige ska det enligt 5 kap. 26 § KL ha beretts antingen av en nämnd, vars verksamhetsområde ärendet berör, eller av en fullmäktigeberedning. Styrelsen ska alltid enligt 5 kap. 28 § KL ges tillfälle att yttra sig i ett ärende som har beretts av en annan nämnd eller av en fullmäktigeberedning. Enligt 11 kap. 8 § KL är det styrelsen som ansvarar för att förslag till budget upprättas.

Kommunsektorns investeringsutgifter har ökat kraftigt de senaste åren och bedöms även fortsatt ligga på en hög nivå (prop. 2025/26:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 9.5). Samtidigt påverkar den demografiska utvecklingen efterfrågan på kommunala tjänster, t.ex. inom välfärden, vilket kan leda till behov av större verksamhetsförändringar. Kommunsektorn utgör en stor del av den offentliga ekonomin och den kommunala delen av den offentliga låneskulden har ökat över tid.

Noggranna och allsidiga överväganden kan skapa förutsättningar för väl avvägda beslut, minska riskerna för oförutsedda negativa konsekvenser och öka möjligheterna till en effektiv resursanvändning. Det finns därför anledning att analysera vilka konsekvensanalyser kommuner och regioner gör vid beslut om större investeringar och omfattande verksamhetsförändringar.

På regeringens vägnar

Erik Slottner

Maria Antonsson

Kopia till

Kommuninvest

SmåKom

Sveriges Kommuner och Regioner